Koronakriisi pakotti kaksi kolmannesta eteläpohjalaisyrityksistä toimenpiteisiin

2.7.2020

Koronakriisi ei ollut aiheuttanut kolmannekselle eteläpohjalaisista yrityksistä mitään toimenpiteitä toukokuuhun 2020 mennessä. Joka neljännessä yrityksessä oli jouduttu lomauttamaan työntekijöitä. Tähän voidaan oikeastaan laskea lisäksi reilu kymmenesosa yrityksistä, jotka olivat keskeyttäneet liiketoimintansa. Kyselyyn (n=163) vastanneista 35 % oli yksinyrittäjiä. Koska heillä ei ole henkilöstöä, he eivät voi ketään myöskään lomauttaa, vaan käytännössä ainoa toimenpide tuolloin on liiketoiminnan keskeytys. Lisäksi reilu viidennes yrityksistä oli karsinut toimintoja, ja toinen viidennes oli joutunut muuttamaan liiketoimintakonseptiaan koronakriisin seurauksena.

Kaksi kolmasosaa vastaajista raportoi, että kriisi oli aiheuttanut tulojen vähentymistä. Asiakassuhteiden vähenemisessä oli eroja yrityksen koon suhteen. Eniten asiakassuhteet olivat vähentyneet yksinyrittäjillä, sen jälkeen 2-9 henkilöä työllistävillä yrityksillä ja vähiten yli 10 henkilöä työllistävissä yrityksissä. Vastaavasti kustannukset koronakriisin myötä olivat nousseet eniten yli 10 henkilöä työllistävissä yrityksissä.

Vaikka asiakassuhteet vähenivät, viidennes tavoitti uusia asiakasryhmiä

Asiakassuhteet olivat vähentyneet reilulla puolella vastaajayrityksistä. Positiivisena puolena nähdään, että viidennes yrityksistä oli tavoittanut uusia asiakasryhmiä koronakriisin aikana. Uudet asiakkuudet eivät rajoittuneet tietyille toimialoille, vaan niitä oli useimmin löytynyt informaatio-, viestintä- ja digipalveluissa; tukku- ja vähittäiskaupassa sekä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa. Muista aloista valmistavan teollisuuden; matkailu-, majoitus- ja ravitsemistoiminnan; maa- ja metsätalouden; rakentamisen sekä asiantuntijapalveluiden edustajat olivat myös onnistuneet löytämään uusia asiakasryhmiä.

Kyselystä ei saada vastauksia suoraan siihen, mistä uudet asiakasryhmät löytyivät. Yleisen uutisoinnin perustella voidaan kuitenkin pohtia joitakin syitä. Monet yritykset joutuivat hoitamaan kriisiviestintää ja samalla useat yritykset veivät palvelujaan verkkoon. Moni joko laajensi verkkokauppaa, perusti uuden tai paransi muita verkkopalveluja. Elintarvikeala on olennainen huoltovarmuuden kannalta. Voidaan pohtia, laittoiko koronakriisi kääntämään katseen enemmän kotimaisiin toimittajiin ja heidän tarjontaansa. Toisaalta monet varmasti täydensivät kaappiensa hätävarastoja hamstraamalla elintarvikkeita. Valmistavan teollisuuden osalta löytyy esimerkkejä toimijoista, jotka muuttivat tuotantoaan henkilösuojainten valmistukseen tai sen alihankintaketjuun.

Koronalta suojautuminen ja muistuttaminen toi myös yrityksille paljon työtilaisuuksia, joiden tulokset ovat

jokaisen havaittavissa, esimerkiksi monenlaiset suojapleksit löysivät paikkansa kassoilla ja tiskeillä, erilaiset tiedotuskyltit ja tarrat ohjeistivat turvaväleistä. Myös kauppojen ja ravintoloiden yhteistyönä syntyi uusia liiketoiminnan malleja, kun ravintola-annoksia myytiin ruokakaupoissa. Useimmin uusia asiakasryhmiä oli löytäneet yli 10 henkilöä työllistävät yritykset.

Koronakriisi rantautui Suomeen voimalla maaliskuun puolivälissä. Kyselytutkimuksella selvitettiin, mitä vaikutuksia kriisillä on ollut Etelä-Pohjanmaalla. Kyselyyn vastasi 163 yrittäjää eri aloilta. Raportti tuloksista kokonaisuudessaan on luettavissa täältä.

Salla Kettunen
Asiantuntija TKISeAMK Liiketoiminta ja kulttuuri

Marja Katajavirta
Asiantuntija TKI SeAMK Liiketoiminta ja kulttuuri

Jutta Mäkipelkola
Asiantuntija TKISeAMK Liiketoiminta ja kulttuuri